

## ОБЛІК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Довмат А. В., Лободзинська Т. П.,

*Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ*

Сучасний стан науки, інформаційних технологій, і взагалі, розвиток суспільства породжує появу нових ідей та продуктів. Програмні забезпечення, бази даних, нові види рослин, техніки, методології – все це є об'єктами інтелектуальної власності, що обліковуються у грошовій формі. Компанія вимірює інтелектуальний капітал з метою ефективного управління своїми ресурсами, а також, мінімізації витрат. З іншого боку, вимірювання інтелектуального капіталу необхідне і для зовнішніх цілей, адже такі дані сигналізують про очікуване зростання компанії як існуючим, так і потенційним інвесторам та іншим зовнішнім користувачам інформації.

Об'єкти інтелектуальної власності зазначені у Цивільному Кодексі України [1]. Їх можна поділити на чотири умовні групи:

**I.** Об'єкти авторського права, а також об'єкти суміжних прав: художні, літературні твори, бази даних, комп'ютерні програми, фонограми та відеограми, різні виконання.

**II.** Об'єкти патентного права: промислові зразки, винаходи, корисні моделі.

**III.** Засоби визначення учасників цивільного обороту та їх продукції. Вони невіддільні від певного суб'єкта господарювання або товару, це – торговельні марки, найменування, географічні зазначення.

**IV.** «Нетрадиційні» об'єкти інтелектуальної власності: наукові відкриття, раціоналізаторські пропозиції, компонування мікросхем, комерційні таємниці, сорти рослин та породи тварин.[2]

Облік та звітність відображає інтелектуальний капітал через категорію нематеріальних активів. Питання ідентифікації та оцінки інтелектуального капіталу є достатньо актуальним тому, що значна низка новаторських об'єктів не визнається нематеріальними активами як у вітчизняних, так і в міжнародних стандартах, а тому не відображається у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємств.

Незважаючи на те, що інтелектуальна власність є нематеріальним активом, сьогодні вона складає основу вдосконалення матеріального виробництва. Саме від ефективності управління цими об'єктами залежить інноваційний стан економіки, а також його потенційний розвиток. Тому, найважливішим аспектом в умовах сучасності є питання нормативного врегулювання ідентифікації інтелектуального капіталу для його ефективного використання. Окремої уваги потребують такі складові як людський капітал, різного роду знання, навички та здібності, кваліфікація, а також клієнтський капітал: база клієнтів, стосунки з ними. Ці нові категорії можуть бути ідентифіковані та в подальшому вартісно оцінені в обліку.

### Література:

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.

2. Амброзяк Н., Вороная Н., Нестеренко М., Чернишова Н., Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. Податки та бухгалтерський облік, 2018, № 58.